

รายงานการศึกษากลุ่ม
(Group Project)

เรื่อง การศึกษาปัญหาและผลกระทบ
เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทย

จัดทำโดย กลุ่มที่ 1 รุ่นที่ 15

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษากลุ่ม (Group Project)

เรื่อง การศึกษาปัญหาและผลกระทบเพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทย

จัดทำโดย กลุ่มที่ 1 รุ่นที่ 15

1. นางสาวปภาภรณ์	ชอุณหัชชราชัย
2. นางสาวจันทร์สม	เป็นตาธรรม
3. นายพีรกานต์	บูรณากาญจน์
4. นางสาวศุภา	คล้ายสุบรรณ
5. นางสาวอรนัญญา	ยรรยงเมธ
6. นางสาวนรตี	ตันตระมงคล
7. นางสาววราทิพย์	ศุภชวโรจน์
8. นางสาวนิโลบล	พิมพ์ดี
9. นางสาววรรรัตน์	พิริยานสรณ์
10. นางสาวพอพจน์	ข้างเยาว์
11. นายปถวี	ตรีกรุณาสวัสดิ์
12. นางนันทน์ดาดา	ฤทธิมนตรี
13. นายศิตวุฒิ	นับแสง
14. นางสาวนวรรรัตน์	ตันกมลასัน
15. นายฐิติพันธุ์	มณูจันทร์ถ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต เกียรติคุณ ซาติประเสริฐ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษากลุ่มฉบับนี้ได้วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบ ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ พบว่า (1) การขาดความชัดเจนของนิยามและข้อมูลนักท่องเที่ยว - นำไปสู่การขาดสถิติที่จะสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว (2) ปัญหาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวและภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพของประเทศไทย - การไม่มีสถิตินักท่องเที่ยวที่ชัดเจนยังมีผลต่อการกำหนดนโยบายและมาตรการที่เอื้อต่อการดูแลรักษาผลประโยชน์และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การขาดทางเลือกที่หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและนำเสนอประเทศไทยในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (3) ผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจไทย - การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวสร้างความร่ำรวยจากเศรษฐกิจไทยผ่านการทำธุรกรรมในประเทศไทยบน platform การเงินของต่างประเทศ กิจกรรมการท่องเที่ยวกระจุกในพื้นที่เมืองหลักทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวไม่กระจายตัวไปยังเมืองอื่น ๆ และส่งผลให้สถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเสื่อมโทรมเร็วและคุณภาพลดลง และ (4) ผลกระทบด้านความมั่นคง - การยกเว้นการตรวจลงตราและการยกเลิกการใช้เอกสารระบุข้อมูลบุคคลเข้าเมือง (ตม. 6) ทำให้ขาดฐานข้อมูลชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน และขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยและระหว่างประเทศ ทำให้หน่วยงานความมั่นคงของไทยขาดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการป้องกันกลุ่มผู้กระทำผิดกฎหมายในประเทศไทย

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทยที่เหมาะสม ดังนี้ (1) เร่งกำหนดนิยามนักท่องเที่ยวเพื่อเก็บสถิติที่ชัดเจน และเชื่อถือได้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการศึกษาผลกระทบกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการต่าง ๆ รวมถึงช่วยปิดช่องว่างและลดความเสี่ยงด้านความมั่นคงจากนโยบายยกเว้นการตรวจลงตรา (2) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติทั้งระยะสั้นและระยะยาวระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในฐานะเครื่องยนต์พัฒนาเศรษฐกิจประเทศ รวมถึงการปรับพื้นฐานให้ผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวลงทะเบียนธุรกิจที่จะช่วยเรื่องการจัดเก็บภาษีอย่างทั่วถึงที่จะช่วยลดการรั่วไหล และมีเม็ดเงินหมุนเวียนในประเทศไทย (3) นำนวัตกรรมมาส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่เริ่มตั้งแต่การพัฒนาระบบ Electronic Travel Authorization และต่อยอดไปสู่การเชื่อมโยงกับกิจกรรมอื่น ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่เพียงช่วยด้านสถิติ และยังสามารถสนับสนุนการส่งเสริมความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (4) สร้างกลไก

ดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการยกระดับความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว และ (5) การส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่เมืองรองและการท่องเที่ยวในทุกฤดูกาล ที่จะ เป็นปัจจัยสำคัญในการกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ และลดปัญหาการผูกขาด ที่จะ ช่วยให้การท่องเที่ยวสร้างผลเชิงบวกโดยตรงแก่ประชาชนในพื้นที่

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษากลุ่มฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567 โดยคณะผู้จัดทำ ได้จัดทำเรื่อง การศึกษาปัญหาและผลกระทบเพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทย โดยได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบของการท่องเที่ยวไทยในปัจจุบัน เพื่อนำเสนอแนวทาง การแก้ปัญหา เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยที่เหมาะสม และส่งเสริมให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน รวมไปถึงการสร้างความปลอดภัยทั้งด้านความมั่นคงของประเทศ และป้องกันภัยทางสังคม

ในการจัดทำรายงานการศึกษากลุ่มฉบับนี้ คณะผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณ เอกอัครราชทูต เกียรติคุณ ชาติประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาของกลุ่ม ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนให้ข้อสังเกตที่มีคุณค่าอย่างยิ่งแก่คณะผู้จัดทำ และขอขอบพระคุณ ดร. ธนาวิษญ์ จินดาประดิษฐ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท แอทไวสคอนซัลติง จำกัด ที่กรุณาให้กรอบแนวคิดและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตั้งแต่เริ่มต้นจนรายงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์ เพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษารายงานฉบับนี้ รวมถึงขอขอบคุณคณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งตลอดระยะเวลา การเข้าอบรม อีกทั้งเพื่อน ๆ กลุ่ม 1 ที่ร่วมมือร่วมแรงร่วมใจ ในการจัดทำรายงานการศึกษากลุ่มฉบับนี้ และ เพื่อน ๆ ร่วมรุ่น นบท. 15 สำหรับมิตรภาพที่งดงาม

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษากลุ่มฉบับนี้ จะให้ความรู้และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่านและสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

คณะผู้จัดทำ กลุ่มที่ 1

กันยายน 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 สภาพทั่วไปของปัญหา	1
1.1 ภาพรวม	1
1.2 ขอบเขตการศึกษา	3
บทที่ 2 การคาดการณ์ปัญหาในอนาคต	5
2.1 ความชัดเจนของการนิยามว่า ใครคือนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับช่องว่าง และการบังคับใช้กฎหมาย	7
2.2 การต่อต้านผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจไทย	9
2.3 มาตรการยกระดับความมั่นคงของประเทศ	11
2.4 การบริหารจัดการความตึงเครียดต่าง ๆ ระหว่างชุมชนจีนกับชาวไทยในพื้นที่	13
บทที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนา	15
3.1 การกำหนดนิยามและสถิติที่ชัดเจน	16
3.2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติทั้งระยะสั้นและระยะยาว	16
3.3 นำนวัตกรรมมาส่งเสริมการท่องเที่ยว	18
3.4 สร้างกลไกดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	21
3.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่เมืองรองและในทุกฤดูกาล	22
3.6 การส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว	29
บทที่ 4 การนำแนวทางแก้ไขภัยสู่การปฏิบัติ	31
4.1 ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการทันที	31
4.2 ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการในระยะต่อไป	32
บทที่ 5 สรุปในภาพรวม	34
บรรณานุกรม	36
คณะผู้จัดทำ	38

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย	2
ตารางที่ 2	ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย 5 อันดับแรก	2
ตารางที่ 3	จำนวนชาวจีนที่เดินทางมาไทยระหว่างปี 2557-2566	11

บทที่ 1

สภาพทั่วไปของปัญหา

1.1 ภาพรวม

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องยนต์สำคัญในการพัฒนาประเทศ¹ โดยสามารถสร้างรายได้ให้กับหลายอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังสามารถสร้างและกระจายรายได้ไปยังเมืองรองของประเทศ ผ่านการจ้างงานในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถนำรายได้เข้าประเทศในอันดับต้น ๆ ปัจจุบันมูลค่าของภาคการท่องเที่ยวอยู่ที่ประมาณร้อยละ 40 ของ GDP ของไทย² ทั้งนี้ ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือน

¹ ในบริบทของไทย เศรษฐกิจของประเทศถูกขับเคลื่อนด้วย 4 เครื่องยนต์สำคัญ ได้แก่ เครื่องยนต์เครื่องที่ 1 การบริโภคภาคเอกชนภายในประเทศ (Private Consumption: C) เครื่องยนต์เครื่องที่ 2 การค้าต่างประเทศ (X-M) หรือการส่งออกสุทธิ (Net Export) เครื่องยนต์เครื่องที่ 3 การบริโภคภาครัฐ (Government spending: G) เครื่องยนต์เครื่องที่ 4 การลงทุน ซึ่งรวมถึงการลงทุนภาคเอกชน (Private Investment) และการลงทุนภาครัฐ (Public Investment) ซึ่งเครื่องยนต์สำคัญที่จะสนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยในปี 2567 ขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง คือ เครื่องยนต์ที่ 2 ซึ่งมีภาคการท่องเที่ยวเป็นตัวสนับสนุนสำคัญ

² สถิติการท่องเที่ยวไทย โดยกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

มิถุนายน 2567 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทย 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน มาเลเซีย อินเดีย เกาหลีใต้ และลาว³ รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย⁴

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย 5 อันดับแรก		
สัญชาติ	จำนวน (คน)	%CH (Y-o-Y)
จีน	528,112	+69.33
มาเลเซีย	423,554	+3.72
อินเดีย	197,489	+26.19
เกาหลีใต้	131,409	+7.47
ลาว	111,412	+42.14

ในการนี้ การใช้จ่ายในประเทศไทยของนักท่องเที่ยว 5 อันดับแรกในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม 2567 (สถิติเดือนมิถุนายนอยู่ระหว่างการรวบรวมและประมวลผล) มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย 5 อันดับแรก

ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย 5 อันดับแรก		
สัญชาติ	รายได้ (ล้านบาท)	%CH (Y-o-Y)
จีน	29,654.69	+84.62
มาเลเซีย	8,758.21	+25.97
อินเดีย	7,685.21	+23.78
เกาหลีใต้	5,612.12	+3.76
ลาว	4,614.53	+50.67

³ สถิติการท่องเที่ยวไทย โดยกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

⁴ สถิติการท่องเที่ยวไทย โดยกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จังหวัดที่เป็นที่นิยมที่สุดของกลุ่มนักท่องเที่ยว 5 อันดับแรก คือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ภูเก็ต ชลบุรี และสุราษฎร์ธานี⁵

อย่างไรก็ดี สำหรับประสบการณ์ของประเทศไทย สิ่งที่มาพร้อมรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวก็คือ ปัญหา เช่น ปัญหาการเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่ไม่มีคุณภาพ การทำงานในไทยอย่างแอบแฝง รวมถึงการมีผู้ประกอบการบางกลุ่มที่มุ่งใช้ไทยเป็นฐานสำหรับการประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ การที่นักท่องเที่ยวเลือกท่องเที่ยวเพียงไม่กี่จังหวัดและเลือกใช้บริการต่าง ๆ จากร้านผู้ประกอบการบางราย ซึ่งอาจเป็นผู้ประกอบการชาวต่างชาติที่ใช้ระบบการทำธุรกรรมซึ่งตั้งอยู่ในต่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้

ปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดปัญหาข้างต้นคือ การขาดหรือไม่มีข้อมูลที่ครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลสำคัญของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศ ซึ่งเกิดจากการยกเลิกการใช้แบบ ตม. 6⁶ และการไม่มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงการจดทะเบียนและขึ้นทะเบียน ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ครอบคลุม ซึ่งหากปล่อยไว้โดยไม่แก้ไขจะส่งผลเชิงลบต่อความมั่นคงของประเทศ ภาพลักษณ์ประเทศ ความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมและสถานที่ท่องเที่ยว ความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและระบบเศรษฐกิจไทย รวมถึงการจ้างงานของชาวไทย

1.2 ขอบเขตการศึกษา

เพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษาของรายงานฉบับนี้ ประเด็นหลักที่ต้องทำความเข้าใจ คือ (1) นิยามของคำว่านักท่องเที่ยวซึ่งจะช่วยแยกแยะว่า ในความเป็นจริงแล้ว มี “นักท่องเที่ยว” เดินทางมาประเทศไทยทั้งสิ้นมากน้อยเพียงใด (2) ประเด็นปัญหาหลักที่มาจากนักท่องเที่ยวและแนวทางแก้ไข และ (3) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อเพิ่มประโยชน์และลดปัญหาที่มาจากนักท่องเที่ยว

⁵ ผู้จัดการออนไลน์, ปักหมุดเที่ยวไทย “10 จุดเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวจีน” ต้อนรับทัวร์จีนหลังโควิด, อ้างอิงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวชาวจีนในช่วงก่อนโควิด

(<https://mgronline.com/travel/detail/966000000375>) ทั้งนี้ แม้หลังการระบาดของโควิด ข้อมูลช่วงเดือน ก.พ. 2567 พบว่าจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจีนค้นหามากที่สุด ยังคงเป็น กรุงเทพฯ ภูเก็ต เชียงใหม่ เกาะสมุย (สุราษฎร์ธานี) และพัทยา (ชลบุรี)

⁶ เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยว คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2565 ยกเว้นการยื่นแบบ ต.ม. 6 ของคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรที่บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมืองทางบก จำนวน 8 ด่าน และทางน้ำจำนวน 8 ด่าน เป็นการชั่วคราวระหว่างวันที่ 15 เมษายน-ตุลาคม 2567

บทที่ 2

การคาดการณ์ปัญหาในอนาคต

การท่องเที่ยวเป็นสื่อกลางส่งเสริมความใกล้ชิด การไปมาหาสู่และการเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการทำการค้าและการทำธุรกิจด้วยกันของประชาชน โดยครอบคลุมหลายมิติและเกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมาก ในหลายภาคส่วน รวมถึงเชื่อมโยงกับกิจกรรมและอุตสาหกรรมที่หลากหลายและกฎหมายและกฎระเบียบจำนวนมาก ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงเป็นสาขาที่สำคัญที่ต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ของรายงานฉบับนี้ ประเด็นแรกที่จะทำความเข้าใจให้ชัดเจน คือ นิยามของนักท่องเที่ยว ซึ่งตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากท้องที่อันเป็นถิ่นที่อยู่ โดยปกติของตนไปยังท้องที่อื่นเพื่อการพักผ่อน การศึกษา การกีฬา หรือกิจกรรมอื่นใดที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพหรือการทำงาน⁷ ในขณะที่องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United World Tourism Organization: UNWTO) ให้นิยามนักท่องเที่ยวว่า เป็นบุคคลที่เดินทางไปยังสถานที่นอกถิ่นที่อยู่ปกติของตนและพักค้างคืนอย่างน้อยหนึ่งคืน แต่ไม่เกินหนึ่งปีเพื่อวัตถุประสงค์หลักที่ไม่ใช่การทำงานหรือการประกอบอาชีพ⁸

⁷ พระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ. 2522

(https://www.mots.go.th/download/article/article_20150303145522.pdf) สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2567

⁸ UNWTO. International Recommendations for Tourism Statistics 2008, 2008

แม้ว่าทั้งสองนิยามมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของวัตถุประสงค์การเดินทางที่ไม่ใช่การทำงานหรือการประกอบอาชีพ แต่ยังคงครอบคลุมถึงกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การศึกษา ทั้งนี้ เพื่อความชัดเจน รายงานฉบับนี้จะเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมายังประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยว โดยพำนักในระยะเวลาไม่เกิน 60 วัน ตามเงื่อนไขประกาศกระทรวงมหาดไทย ที่มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนกรกฎาคม 2567 ที่อนุญาตให้ผู้ถือหนังสือเดินทางจีน และประเทศ/ดินแดนอื่น ๆ รวม 93 ประเทศ/ดินแดน สามารถเดินทางเข้าประเทศไทยเพื่อท่องเที่ยว ทำงาน หรือติดต่อธุรกิจระยะสั้น โดยได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินหกสิบวัน เป็นกรณีพิเศษ (มาตรการยกเว้นการตรวจลงตราประเภท ผ. 60)⁹

ปัจจุบัน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีความโดดเด่นระดับโลก จุดแข็งของการท่องเที่ยวไทยมาจากทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ ฯลฯ โดยประเทศไทยยังได้รับการจัดอันดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมโดยนักท่องเที่ยวต่างชาติในด้านความสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้หลากหลายกลุ่ม และมีอุตสาหกรรมด้านการบริการที่ตอบสนองรูปแบบการท่องเที่ยวหรือความต้องการที่หลากหลาย เช่น ความโดดเด่นด้าน Medical Tourism และ Health & Wellness รวมถึงความเอาใจใส่และบริการลูกค้าก็เป็นจุดเด่นที่นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศนิยม

ที่ตั้งของประเทศไทยที่ถือเป็นจุดศูนย์กลางด้านคมนาคมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนการมีเครือข่ายคมนาคมและโทรคมนาคมที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงเมืองหลักทั่วภูมิภาค ทั้งทางบก ทางอากาศ ทางเรือ และทางโทรคมนาคม ถือเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยได้รับความนิยม นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่ช่วยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

⁹ <https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/37563.pdf>

ของไทย คือ ความนิยม soft power ของไทยที่กำลังขยายตัวต่อเนื่อง ผ่านการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลสำคัญของไทย รวมถึงศิลปะ วัฒนธรรม การแต่งกายชุดไทย อาหารไทย สตรีทฟู้ด และวิถีชีวิตแบบไทย แต่ในขณะเดียวกัน จุดอ่อนของการท่องเที่ยวไทยยังปรากฏอยู่หลายประการ ได้แก่ (1) ในเชิงโครงสร้างและเชิงนโยบาย การมีนักท่องเที่ยวกระจุกตัวจากเพียงไม่กี่ประเทศทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยอยู่บนความเสี่ยง เนื่องจากกระแสความนิยมอาจเผชิญความผันผวน และสามารถแปรเปลี่ยนได้ตลอดเวลา (2) แหล่งท่องเที่ยวและรายได้ที่มาจากภาคการท่องเที่ยวยังมีแนวโน้มกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เมืองหลักของไทยเท่านั้น ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้สถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเสื่อมโทรมเร็วและคุณภาพลดลง และ (3) ปัญหาด้านการบูรณาการการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในภาพรวม โดยเฉพาะการขาดข้อมูลและการไม่สามารถคัดกรองผู้เดินทางเข้าประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการทำงานร่วมกันที่ไม่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการควบคุมและบังคับใช้กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมก็เป็นประเด็นความท้าทายสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ในการนี้ การท่องเที่ยวและประเด็นที่เกี่ยวข้องหากไม่ได้รับการบริหารจัดการที่ดีอย่างต่อเนื่อง จะเป็นสิ่งที่ก่อปัญหาในหลายด้านและหลายมิติ โดยเฉพาะประเด็นความมั่นคงของประเทศ ภาพลักษณ์ประเทศไทย อิทธิพลของกลุ่มทุนต่างประเทศ การเก็บภาษีที่เก็บได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย รายได้ที่รั่วไหลออกไปนอกประเทศ รวมถึงประเด็นความท้าทายต่าง ๆ ทางสังคม โดยประเด็นต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐควรพิจารณาดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย

2.1 ความชัดเจนของการนิยามว่า ใครคือนักท่องเที่ยวกับช่องว่างและการบังคับใช้กฎหมาย

นิยามของนักท่องเที่ยวของพระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ. 2522 ที่ใกล้เคียงกับคำนิยามของ UNWTO ซึ่งเน้นวัตถุประสงค์ว่า เป็นการเดินทางที่ไม่ใช่การทำงานหรือการประกอบ

อาชีพ แต่ยังคงครอบคลุมถึงกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การศึกษา ทำให้ยากที่จะรู้ว่า ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวในประเทศ (เดินทางเข้าประเทศและออกประเทศเมื่อใด รวมถึงระยะเวลาที่พำนักในประเทศไทยก็วัน) พฤติกรรมของคนเหล่านี้เป็นเช่นไร เดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวใด และทำกิจกรรมอะไรบ้าง การไม่มีสถิติดังกล่าวมีผลต่อการกำหนดนโยบายและมาตรการ เนื่องจากเป็นการยากที่จะทำให้มั่นใจว่า มาตรการดังกล่าวจะถูกนำไปปฏิบัติและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับทุกคนในกลุ่ม นอกจากนี้ ความไม่ชัดเจนและช่องว่างเชิงปฏิบัติยังมีส่วนเพิ่มช่องว่างการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่การใช้ดุลยพินิจที่มักนำไปสู่การเลือกปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ ไปจนถึงการเรียกสินบนเพื่อแลกกับการตัดสินใจที่เป็นคุณ ซึ่งนอกจากผิดกฎหมายแล้วยังบั่นทอนทั้งภาพลักษณ์และเสถียรภาพของประเทศด้วย

นอกจากนี้ การมองกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ ว่าเป็นคนกลุ่มเดียวกัน มีพฤติกรรมและความชอบเหมือนกัน เป็นการสรุปที่สร้างความเสี่ยง เนื่องจากจะไม่สามารถใช้ประโยชน์จากลักษณะเด่น โดยเฉพาะความชอบและความไม่ชอบของกลุ่มย่อยต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและมาตรการป้องกันผลกระทบเชิงลบได้อย่างเหมาะสม เพราะตั้งอยู่บนกรอบเงื่อนไขดังกล่าวได้

การรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวประเทศไทย

ทัวร์ที่ราคาต่ำกว่าต้นทุน (ทัวร์ศูนย์เหรียญ) ซึ่งสร้างเงื่อนไขจำกัดนักท่องเที่ยวให้เข้าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเฉพาะที่กำหนด ซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการที่บริษัทผู้ให้เช่ารถทัวร์หรือบริษัทนำเที่ยวเตรียมไว้เท่านั้น โดยในบางกรณีอาจมีการบังคับช้อปปิ้งหรือทำร้ายนักท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวซื้อสินค้าหรือบริการตามที่จัดเตรียมไว้จำนวนมากขึ้น นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ด้อยคุณภาพและพฤติกรรมเชิงลบต่าง ๆ ของผู้ประกอบการทัวร์ เช่น การที่บริษัททัวร์หรือบริษัทนำเที่ยวทิ้งนักท่องเที่ยวเมื่อเห็นว่า นักท่องเที่ยวคนนั้นหรือกลุ่มนั้นไม่คุ้มทุน รวมถึงประสบการณ์ไม่ดี

ที่เกิดจากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ด้อยคุณภาพของนักท่องเที่ยว จะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะเมื่อคำนึงว่า ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจีนจำนวนมากไม่น้อยยังเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยด้วยบริษัททัวร์

นอกจากนี้ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายทัวร์ศูนย์เหรียญมักจัดกำหนดการนำเที่ยวในพื้นที่ที่มีเครือข่ายทางธุรกิจรองรับ ซึ่งทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวลักษณะนี้ไม่กระจายตัว ขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การที่ต้องรองรับนักท่องเที่ยวจีนจำนวนมาก ยังส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวของไทยแออัดและเสื่อมโทรมได้ง่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพหันไปท่องเที่ยวประเทศอื่นแทนประเทศไทย ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าว นอกจากจะเป็นการลดความหลากหลายเชิงโครงสร้างของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยแล้ว ยังจะทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยพึ่งพานักท่องเที่ยวจีนเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม

2.2 การต่อต้านผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจไทย

การที่นักธุรกิจจีนเข้ามาจดทะเบียนบริษัทในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยว โรงแรม ที่พัก รถเช่า ร้านอาหาร ฯลฯ เพื่อรองรับเฉพาะนักท่องเที่ยวจีน โดยใช้รูปแบบตัวแทนอำพราง (nominee) หรือการจองที่พัก โรงแรม หรือร้านอาหารแบบถาวร หรือการเจรจาขอถือหุ้นของบริษัท หรือบังคับซื้อโดยตรง โดยใช้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนเป็นเงื่อนไขในการเจรจา กำลังทวีความรุนแรง ซึ่งการรุกคืบทางเศรษฐกิจในลักษณะดังกล่าวเริ่มส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในจังหวัดภูเก็ตและเมืองพัทยา

นอกจากนี้ การที่ธุรกรรมส่วนใหญ่จากธุรกิจลักษณะนี้กระทำบน platform การชำระเงินของเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะถูกส่งกลับไปยังประเทศจีนมากกว่าหมื่นล้านอยู่ในประเทศไทย¹⁰ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้จากภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมถึงส่งผลกระทบต่อปัญหาการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย

เพื่อให้เห็นภาพของความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจไทยอย่างเป็นทางการ “ส่วนรั่วไหลของการท่องเที่ยว” แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564) ประเมินว่าช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รายได้ที่มาจากการท่องเที่ยวของไทยอยู่ที่ 3 ล้านล้านบาท คิดเป็น 18% ของ GDP ไทย และจำนวนดังกล่าวมีอัตราการรั่วไหล 28.37% หรือกว่า 7 แสนล้านบาท โดยเป็นการสูญเสียจากการนำเข้าวัตถุดิบต่าง ๆ เพื่อบริการนักท่องเที่ยว รวมถึงต้นทุนจากสถาบันการเงินในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ หากรวมความเสียหายที่เกิดจากทัวร์ศูนย์เหรียญ โดยประเมินตัวเลขนักท่องเที่ยวจีนมาที่มาจากประเทศไทย 11 ล้านคน ในช่วงปี 2562 คาดว่า ตัวเลขความสูญเสียดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 1 แสนล้านบาท

ปัจจุบัน รูปแบบการประกอบธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปสู่ลักษณะที่ไร้พรมแดนทำให้การเคลื่อนย้ายทุนสามารถทำได้ง่าย ซึ่งรวมถึงการโยกย้ายกำไรในการดำเนินธุรกิจไปในประเทศที่สาม ที่มีความมุ่งใจต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านภาษีอากร ส่งผลให้การติดตามจัดเก็บภาษีอากรของแต่ละประเทศลำบากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ การใช้ช่องทางความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันการเลี่ยงรัฐฎากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรระหว่างกันที่มีการกำหนดไว้ในความตกลงหรืออนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และการป้องกันการเลี่ยงรัฐฎากร หรือความตกลงระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลกระทบ ก่อให้เกิดความไม่โปร่งใสและความไม่เป็นธรรมในการบริหารจัดการเก็บภาษี และจะทำให้ประเทศไทยไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศได้

นอกจากการสูญเสียรายได้ทางภาษีแล้ว การซื้อขายทรัพย์สิน การลงทุนในธุรกิจ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุนจากกลุ่มคนจีนในปริมาณมากย่อมส่งผลให้ราคาทรัพย์สินสูงในไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การที่นักธุรกิจจีนชอบทำธุรกรรมในลักษณะเครือข่ายโดยอาศัยความได้เปรียบจากแหล่งเงินทุนและแหล่งสินค้าในจีน ย่อมส่งผลกระทบต่อการค้ารายของภาคธุรกิจไทยรวมถึงความเป็นอยู่ของชาวไทยโดยรวม

ยิ่งไปกว่านั้น เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการถูกตรวจสอบ ธุรกิจชาวเงินโดยเฉพาะกลุ่มที่หากินกับนักท่องเที่ยวชาวจีนมักจ้าง และใช้เจ้าหน้าที่ในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบที่มีอยู่ โดยเฉพาะการจ้างแรงงานต่างด้าวและอาชีพสงวน เช่น มัคคุเทศก์และพนักงานประจำร้านค้า เป็นต้น

¹⁰ <https://thestandard.co/new-zero-dollar-tours/>

ซึ่งการอนุญาตให้ชาวจีนพำนักในประเทศไทยโดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตราเป็นระยะเวลานานหลายเดือนเอื้อต่อการที่ชาวจีนแอบแฝงประกอบอาชีพอื่น ๆ ในไทย ซึ่งทำให้คนไทยสูญเสียโอกาสทำงานและรายได้ที่มาจากการทำงานดังกล่าวด้วย

2.3 มาตรการยกระดับความมั่นคงของประเทศ

ตารางที่ 3 จำนวนชาวจีนที่เดินทางมาไทยระหว่างปี 2557-2566

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวจีนมาไทย (คน)
2557	4,631,981
2558	7,981,407
2559	8,757,646
2560	9,806,260
2561	10,625,167
2562	11,138,658
2563	1,249,910
2564	13,043
2565	258,662
2566	3,521,095

มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยสำหรับนักท่องเที่ยวจีนในช่วงที่ผ่านมา รวมถึงมาตรการอำนวยความสะดวกด้านการเข้าเมืองและการลงทุนที่ไทยให้กับจีน ส่งผลให้จำนวนชาวจีนในไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของการเข้าเมืองและการพำนักระยะยาวของชาวจีนในประเทศไทย

การอนุญาตให้ชาวจีนสามารถพำนักในไทยโดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตราเป็นเวลา 60 วัน และสามารถขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีก 2 ครั้ง ๆ ละ 15 วัน โดยไม่มีมาตรการป้องกันการใช้ประโยชน์จากมาตรการดังกล่าวในรูปแบบที่ผิด เปรียบเสมือนการเปิดช่องให้ชาวจีนที่ไม่พึงประสงค์ เช่น กลุ่มเงินเทา รวมถึงผู้ทำผิดกฎหมายและหลบหนีออกนอกประเทศชาวจีนมาตั้งรกรากและใช้ไทยเป็นฐานการประกอบกิจกรรมผิดกฎหมายมากขึ้น

การยกเว้นการตรวจลงตราและการยกเลิกการใช้เอกสารระบุข้อมูลบุคคลเข้าเมือง (ตม. 6) ส่งผลกระทบเชิงลบต่อการคัดกรองนักท่องเที่ยวทั้งจากจีนและอีกหลายประเทศ ทั้งนี้ การไม่มีฐานข้อมูลชาวต่างชาติที่พำนักในไทยที่เป็นปัจจุบัน (up-to-date) และเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยและระหว่างประเทศ ทำให้หน่วยงานความมั่นคงของไทยขาดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการป้องกันกลุ่มผู้กระทำความผิดกฎหมายในไทย ซึ่งหากปล่อยไว้โดยไม่ได้รับการแก้ไข ไทยอาจกลายเป็นศูนย์ปฏิบัติการของบุคคล และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ซึ่งนอกจากจะบั่นทอนเสถียรภาพและความมั่นคงภายในประเทศแล้ว ยังส่งผลต่อความเสถียรภาพ และความมั่นคงในระดับภูมิภาคด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น แม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนลดลงอย่างมากจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และในปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวจีนยังไม่ได้กลับไปเท่าสถิติสูงสุดเมื่อปี 2566 (จำนวน 11,138,658 คน) แต่ปัจจุบันก็มีนักธุรกิจและนักลงทุนจีนจำนวนมากเข้ามาลงทุนในไทย โดยเฉพาะในด้านอสังหาริมทรัพย์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งวัตถุประสงค์หนึ่งของการลงทุนดังกล่าว คือ การยึดหัวหาดตามหัวเมืองการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของไทยเพื่อรองรับการกลับมาของนักท่องเที่ยวจีน

ในอีกระดับหนึ่ง การที่ชาวจีนสามารถเดินทางเข้าประเทศไทยได้อย่างสะดวกสบาย ยังเปิดโอกาสให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ในความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย-จีน และในมิติการเมืองระหว่างประเทศด้วย เช่น อาจมีกลุ่มชาวจีนที่ไม่สนับสนุนรัฐบาลจีนอาศัยมาตรการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับชาวจีนเดินทางเข้ามาประเทศไทยด้วยวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลจีน ซึ่งประเด็นดังกล่าว นอกจากจะนำไปสู่ความตึงเครียดในความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย-จีนแล้ว ยังมีความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดความยากลำบากต่อไทยในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย ซึ่งรัฐบาลไทยจะต้องรับมือเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างรอบคอบเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ ไทย-จีน ในภาพรวม โดยเฉพาะปีที่มีความสำคัญ เช่น ปี 2568 ซึ่งเป็นปีครบรอบ 50 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย-จีน รวมถึงสถานะของการเป็นประเทศผู้ลงสมัครเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ วาระปี 2568-2570 เป็นต้น

2.4 การบริหารจัดการความตึงเครียดต่าง ๆ ระหว่างชุมชนจีนกับชาวไทยในพื้นที่

การขยายตัวของกลุ่มคนจีนในไทยและกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวจีนในไทยสามารถเพิ่มความตึงเครียดทางสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ชาวจีนจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวจีนอาจเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งหรือความไม่เข้าใจกันระหว่างกลุ่มคนจีนและชาวไทยในพื้นที่ด้วย ในกรณีนี้ จึงมีความจำเป็นที่ภาครัฐของไทยต้องส่งเสริมการบริหารจัดการและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชาวจีนในสังคมและการทำให้ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ที่ยั่งยืนจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3

แนวทางการแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบในด้านของแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ซึ่งกระจายตัวอยู่ในทุกจังหวัด อีกทั้งมีความพร้อมในการรับรองนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มจากทั่วโลก

นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กล่าวถึงภารกิจเร่งด่วนที่จะดำเนินการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูท่องเที่ยว (Low season) การพัฒนาเมืองรองให้เป็นเมืองนำเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ในชุมชน และนำเสนอพื้นที่และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีการท่องเที่ยวมากขึ้น ช่วยสร้างรายได้มากขึ้น การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยนานขึ้น เช่น การส่งเสริมการจัดเทศกาล และการจัดทำแพ็คเกจที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การตรวจสุขภาพ งานแต่งงาน การท่องเที่ยวของกลุ่มหลากหลายทางเพศ กลุ่มความเชื่อมูเตลู เป็นต้น การทำให้เมืองไทยเป็นโฮมสเตย์ของโลก และการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม โดยรัฐบาลมีเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ เป็น 2 ส่วน คือ (1) นักท่องเที่ยวต่างชาติ 39,000,000 คน โดยมีค่าใช้จ่ายต่อทริป 58,974 บาทต่อคน โดยคาดว่าจะสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 2.30 ล้านล้านบาท และ (2) นักท่องเที่ยวในประเทศ 210,000,000 คน โดยมีค่าใช้จ่ายต่อทริป 4,176 บาทต่อคน คาดว่าจะสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 1.20 ล้านล้านบาท¹¹

ในการนี้ คณะผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางเพื่อลดปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว ดังนี้

¹¹ ฐานเศรษฐกิจ, วิสัยทัศน์ รมว.เสริมศักดิ์ บั้มท่องเที่ยวต่อยอดกีฬา ดันรายได้ 3.5 ล้านล้าน, 18 พฤษภาคม 2567 แหล่งที่มา: www.thansettakij.com/business/tourism/596344 (14 สิงหาคม 2567).

3.1 การกำหนดนิยามและสถิติที่ชัดเจน

เพื่อประเมินสถานการณ์และผลกระทบการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเงินได้อย่างแม่นยำ ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

3.1.1 การหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนิยามต่าง ๆ เช่น นิยามของนักท่องเที่ยว เพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการเก็บสถิติและใช้ประโยชน์ต่อไป

3.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันหารือและกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว

3.2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากท่องเที่ยวแห่งชาติทั้งระยะสั้นและระยะยาว

เพื่อส่งเสริมการพัฒนากท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ควรให้ความสำคัญกับประเด็น ต่อไปนี้

3.2.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันของอุตสาหกรรมกท่องเที่ยวไทย (Resilient Tourism)

เพื่อให้ภาคผลิตในอุตสาหกรรมกท่องเที่ยว (Supply-side) มีความยืดหยุ่นพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ เช่น การสนับสนุน Startups และการนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ เพื่อขยายจำนวนประเภทและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และบริการด้านการกท่องเที่ยว สร้างสมดุลระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงพยายามปรับโครงสร้างของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยมุ่งลดการพึ่งพาประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ภายในประเทศ ตลอดจนกระจายความเจริญจากการกท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ เพื่อขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีส่วนร่วมจากการกท่องเที่ยวไทย (Inclusive Growth) ด้วยการส่งเสริมให้ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ และมุ่งลดการรั่วไหลของรายได้ในภาคการกท่องเที่ยว

3.2.2 การดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพ (Quality Tourists)

พื้นฐานของการเพิ่มการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ คือ การทำความเข้าใจว่าปัจจุบันมีคนต่างชาติที่เดินทางมาประเทศไทยเพื่อกท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้นกี่คน แบ่งเป็นกลุ่มใดบ้าง และแต่ละกลุ่มมีลักษณะเฉพาะอะไรบ้าง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการกำหนดนโยบายการกท่องเที่ยวทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น และการพัฒนาระบบนิเวศของการกท่องเที่ยวที่ตอบโจทย์และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพได้

3.2.3 การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานของอุตสาหกรรมกท่องเที่ยวคุณภาพสูง (Quality Tourism)

เช่น โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก บริการที่ได้มาตรฐาน และแหล่งกท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความยั่งยืนและความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม

รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญของบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการศึกษาด้านการบริการและการท่องเที่ยว รวมถึงกฎระเบียบและมาตรฐานต่าง ๆ ที่จะต้องปรับปรุงและยกระดับให้ทันสมัย มีคุณภาพสูงตามหลักสากล และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

3.2.4 ยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Experience)

การมอบประสบการณ์ การท่องเที่ยวในรูปแบบครบวงจรเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่า โดยเส้นทางการท่องเที่ยวจะเริ่มตั้งแต่ก่อนการเดินทางถึงที่ท่องเที่ยว การสื่อสารการตลาดที่ตรงใจและสร้างสรรค์ ความสะดวกในการเดินทางถึงพื้นที่ท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายพร้อมรองรับความต้องการที่แตกต่าง เช่น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (Creative Tourism) การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE) ทั้งรูปแบบการเดินทางเพื่อการเข้าร่วมประชุม สัมมนา การจัดงานมหกรรมแสดงสินค้าหรือบริการนานาชาติ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม แพทย์แผนไทย (Medical and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ การพัฒนาคุณภาพกิจกรรมทางน้ำ (Coastal Maritime and Rover Tourism) การสนับสนุนรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีหลายเป้าหมาย (Multi-destination Tourism) โดยอาจกำหนดเส้นทางด้วยกิจกรรม วัฒนธรรม ศาสนา ประวัติศาสตร์ ความเชื่อมโยงกับชุมชน และอาจมีลักษณะข้ามชาติ ผ่านการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของเขตพัฒนา การท่องเที่ยวแต่ละเขต (Tourism Clusters) เพื่อเพิ่มความหลากหลายของประสบการณ์การท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งประสบการณ์การท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ สามารถพัฒนาทำให้มีคุณค่าและคุณภาพสูงขึ้นได้ด้วยการเชื่อมโยงความร่วมมือ ความคิดเชิงออกแบบ และข้อมูลเชิงลึก

3.2.5 ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

การท่องเที่ยวของประเทศจะเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาวต้องเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความสะดวกสบายตลอดการเดินทาง โดยประเด็นที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งในประเด็นดังกล่าว คือ การยกระดับการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ พิจารณาปรับแก้กฎหมายให้ทันสมัย และเอื้อต่อการพัฒนากิจกรรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ เพื่อประกันมาตรฐานของบริการต่าง ๆ ส่งเสริมให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสอดคล้องและตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภาคการผลิตและธุรกิจในการท่องเที่ยวที่มีการเติบโตอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนท่องเที่ยว ต้องคำนึงถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว พร้อมการบริหารจัดการจำนวนนักท่องเที่ยว และการลดผลกระทบที่อาจเกิดจากการท่องเที่ยว เช่น การปล่อยมลพิษ ของเสีย และภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การท่องเที่ยวไทย

สามารถต่อยอดและสร้างคุณค่าจากทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม เอกลักษณ์ความเป็นไทย และแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันได้อย่างยั่งยืน

3.3 นำนวัตกรรมมาส่งเสริมการท่องเที่ยว

นวัตกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบและบริการต่าง ๆ ผ่านการขยายช่องทางการเข้าถึงบริการต่าง ๆ และการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ในการนี้ คณะผู้ศึกษาเห็นว่า ประโยชน์ของการนำนวัตกรรมมาใช้ ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

3.3.1 การจัดทำและบริหารข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงสถิติของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลนักท่องเที่ยว (เพศ อายุ สัญชาติ วัตถุประสงค์) เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญสำหรับการวิเคราะห์และประเมินแนวโน้มตลาดท่องเที่ยว โดยข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาใช้ประกอบการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงรุกต่อไปในอนาคต

สำหรับประเทศที่มีการท่องเที่ยวผ่านบริษัทนำเที่ยว รัฐบาลอาจกำหนดเป็นมาตรการให้บริษัทนำเที่ยวลงทะเบียนชื่อ กำหนดการท่องเที่ยว และมีระบบให้รถเช่าเพื่อการท่องเที่ยว โรงแรม ซึ่งรวมถึงโรงแรมระดับ homestay เป็นหน่วยรวบรวมข้อมูล รวมถึงจัดทำระบบให้นักท่องเที่ยวได้ check-in และ check-out ในพื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อได้รับข้อมูลเตือนภัยผ่านทางระบบโทรศัพท์มือถือ เพื่อความปลอดภัยในการท่องเที่ยวหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว และช่วยสร้างฐานข้อมูลการท่องเที่ยวสำหรับการวางแผนพัฒนาระบบนิเวศด้านการท่องเที่ยวของไทยต่อไป

3.3.2 การปรับปรุงระบบการระบุอัตลักษณ์และการจัดเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยว

เพื่อเปิดช่องว่างการขาดข้อมูลอัตลักษณ์ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2567 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการมาตรการและแนวทางการตรวจลงตราเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเห็นชอบให้ดำเนินมาตรการระยะยาวในการพัฒนาระบบ Electronic Travel Authorization (ETA) สำหรับกลุ่มคนต่างด้าวที่ได้รับสิทธิยกเว้นการตรวจลงตรา ดังนั้น ETA จึงถือเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่สามารถใช้สำหรับการคัดกรองและอำนวยความสะดวกในการเข้าเมืองของชาวต่างชาติโดยเฉพาะนักท่องเที่ยว

การพัฒนาระบบ Electronic Travel Authorization (ETA) สำหรับกลุ่มคนต่างด้าวที่ได้รับสิทธิ ยกเว้นการตรวจลงตรา เป็นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคัดกรองและอำนวยความสะดวกในการเข้าเมืองของคนต่างด้าว โดยการบูรณาการการจัดเก็บและการเชื่อมโยงข้อมูลกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ทั้งนี้ คาดว่า ระบบดังกล่าวจะเปิดใช้งานได้ในระยะที่ 1 ประมาณเดือนธันวาคม 2567 และระยะที่ 2 (ระยะสมบูรณ์) ภายในเดือนมิถุนายน 2568 โดยคนต่างด้าวที่ได้รับสิทธิการยกเว้นการตรวจลงตราจะต้องลงทะเบียนก่อนเข้าประเทศไทยทุกคน

ซึ่งรวมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เมื่อถึงสนามบินสามารถสแกน QR Code เพื่อใช้ช่อง Auto-gate ที่สนามบิน และสามารถขอรับตั้งแต่วันที่ก่อนเดินทางออกจากประเทศต้นทางหรือก่อนผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง

เพื่อยกระดับการใช้ประโยชน์ระบบและฐานข้อมูลบุคคลที่ระบบเก็บไว้ ในมิติความมั่นคง รัฐบาล โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาความร่วมมือกับรัฐบาลประเทศต่าง ๆ และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ เช่น องค์การตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศ (International Criminal Police Organization : INTERPOL) เพื่อแลกเปลี่ยนรายชื่อบุคคลเฝ้าระวังหรือผู้ทำผิดกฎหมาย ซึ่งจะช่วยยกระดับความปลอดภัยในภาพรวมของประเทศ และเป็นมาตรการป้องกันการเดินทางเข้าประเทศของกลุ่มผู้ทำผิดกฎหมายจากต่างประเทศ

3.3.3 การอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

การใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวที่สะดวกและปลอดภัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยตรง นอกจากนี้ การมีข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายใช้สอยที่ถูกต้องชัดเจนและทันสมัยนอกจากจะนำมาใช้วิเคราะห์พฤติกรรมและแนวโน้มการบริโภคของนักท่องเที่ยวแล้ว ข้อมูลดังกล่าว ยังสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของทางภาครัฐด้วย ดังนั้น การที่ในปัจจุบันการชำระเงินสำหรับธุรกรรมจำนวนมากของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการชำระเงินของนักท่องเที่ยวเงิน ไม่ผ่านช่องทางการชำระเงินออนไลน์ (Payment Gateway)¹² ในประเทศไทย จึงส่งผลให้รัฐบาลไทยขาดข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมบริโภคของ

¹² เทคโนโลยีที่รวบรวมและถ่ายโอนข้อมูลการชำระเงินจากลูกค้าไปยังผู้ขาย หรือ ช่องทางการชำระเงินทางออนไลน์ โดยมีผู้ให้บริการที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างลูกค้า ธนาคาร หรือสถาบันการเงินทั้งของลูกค้าและร้านค้า และสุดท้ายไปยังร้านค้าออนไลน์ ปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) แบบเชื่อมกับธนาคารโดยตรง ซึ่งมีความน่าเชื่อถือมาก ค่าธรรมเนียมต่อรายการต่ำ แต่มีเงื่อนไขในการใช้งานค่อนข้างยุ่งยาก ต้องมีเงินฝากขั้นต่ำ

นักท่องเที่ยว และไม่สามารถทราบได้ว่าการเก็บรายได้ภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ สอดคล้องกับมูลค่าการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหรือไม่ ในกรณีนี้ หน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญและกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาข้างต้นที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะส่งเสริมให้การท่องเที่ยวสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ในการนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า การชำระเงินสำหรับสินค้าและบริการต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นและหมุนเวียนในประเทศไทย ซึ่งจะช่วยป้องกันรายได้จากภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รั่วไหลออกนอกประเทศ ต้องสร้างมั่นใจว่า การชำระเงินทุกครั้งทำผ่านช่องทางการชำระเงินออนไลน์ที่ตั้งอยู่ภายในประเทศไทย ในการนี้ รัฐบาลไทยควรจดทะเบียนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทุกราย โดยกำหนดนโยบายที่บังคับให้ระบบการชำระเงินของผู้ประกอบการทุกราย และการทำธุรกรรมทุกรายการต้องทำผ่านช่องทางชำระเงินออนไลน์ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ควบคู่กันเพื่อจูงใจให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว รัฐบาลยังควรกำหนดมาตรการจูงใจที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวช่วยภาครัฐเรียกร้องให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการชำระเงินภายในประเทศ โดยหนึ่งในนโยบายที่คณะผู้ศึกษาเห็นว่าสามารถนำมาปรับใช้ได้ เช่น การนำระบบลอตเตอรี่ใบเสร็จรับเงินของไต้หวันที่ใช้เงินรางวัลเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริโภคเรียกร้องใบเสร็จหลังการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ จากผู้ประกอบการ ซึ่งจากประสบการณ์ของไต้หวัน ระบบลอตเตอรี่ดังกล่าวเพิ่มรายได้จากการจัดเก็บภาษี กระตุ้นให้ภาคธุรกิจรายงานรายได้ตามความเป็นจริง ซึ่งจะช่วยลดการหลบเลี่ยงภาษีด้วย

นอกจากนี้ บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว รัฐบาลยังสามารถที่จะใช้ข้อมูลดังกล่าวกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่มุ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญ อาทิ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง และการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล โดยภาครัฐอาจส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมหรือสอดคล้องกับความสนใจของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น

ค่อนข้างสูง ไม่เหมาะกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก กับ (2) แบบตัวกลางที่ไม่ใช่ธนาคาร (3rd Party Payment Gateway) ซึ่งสมัครใช้งานง่ายกว่า ไม่ต้องมีเงินฝาก ค่าประกัน ไม่มีค่าธรรมเนียมรายปี แต่ค่าธรรมเนียมต่อรายการที่สูงกว่า เช่น Pay Solution ทั้งนี้ ระบบนี้อาจตอบโจทย์ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กได้ดีกว่า เพราะระบบติดตั้งง่ายและมีฝ่าย IT ดูแลตลอด 24 ชั่วโมง

3.4 สร้างกลไกดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่นักท่องเที่ยวพิจารณาก่อนวางแผนการท่องเที่ยว โดยปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัยมาจาก (1) ปัจจัยคน (human elements) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว (2) ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว (facilities and equipment elements) (3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (natural environment) (4) ปัจจัยด้านสังคม (social environment) (5) ปัจจัยการบริหารจัดการ (management elements)¹³

เพื่อยกระดับความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้มีมาตรการสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินให้นักท่องเที่ยว¹⁴ มาโดยตลอด เช่น (1) การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (Tourist Assistance Center: TAC) (2) กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (3) การจัดตั้งศาลแผนกคดีนักท่องเที่ยวในศาลสถิตยุติธรรม (4) การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล (Life Guard) และ (5) การจัดกิจกรรมรณรงค์นักท่องเที่ยวขับขี่ปลอดภัยในช่วงเทศกาลท่องเที่ยว

คณะผู้จัดทำเห็นว่า ข้อริเริ่มและมาตรการข้างต้น เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยหากพิจารณาถึงปริมาณเวลาที่นักท่องเที่ยวใช้ในแต่ละวัน สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

3.4.1 สถานที่พัก

ผู้ให้บริการที่พักตั้งแต่โรงแรมจนถึงโฮมสเตย์ต้องไปจดทะเบียนกิจการของตนและควรพัฒนาระบบลงทะเบียนนักท่องเที่ยว ซึ่งเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อสะดวกต่อการติดตามบุคคลดังกล่าวในกรณีฉุกเฉิน และต้องมีการกำหนดแนวปฏิบัติกลางให้ผู้ประกอบการทุกรายต้องลงทะเบียนนักท่องเที่ยวทุกคนไม่ว่าชาวไทยหรือชาวต่างชาติ

3.4.2 ผู้ให้บริการสถานบันเทิงและสถานที่ท่องเที่ยว

เพื่อให้มั่นใจว่าสถานที่และผู้ให้บริการต่าง ๆ ได้มาตรฐาน หน่วยงานภาครัฐหรือสมาคมต่าง ๆ ควรกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องและควรจัดการลงทะเบียนและตรวจสอบประสิทธิภาพ

¹³ Yongguang Zou และ Qionglei Yu, “Sense of Safety Toward Tourism Destinations: A Social Constructivist Perspective,” *Journal of Destination Marketing & Management*, 29 April 2022.

แหล่งที่มา: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212571X22000208> (12 สิงหาคม 2567)

¹⁴ กรมประชาสัมพันธ์, “มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน”, Sawasdee Thailand, แหล่งที่มา: https://thailand.go.th/issue-focus-detail/001_04_058?hl=th (12 สิงหาคม 2567).

ของผู้ประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่านักท่องเที่ยวจะไม่เป็นความเสี่ยงหรืออันตรายระหว่างที่ใช้บริการ

3.4.3 ผู้ให้บริการรถยนต์และยานพาหนะเช่า

เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานผู้ให้บริการรถยนต์และยานพาหนะเช่า หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรกำหนดเกณฑ์ผู้ประกอบการบริการเช่ารถยนต์และยานพาหนะ รวมถึงสร้างความมั่นใจว่านอกจากยานพาหนะที่ให้เช่าจะอยู่ในสภาพที่ขับขี่ได้อย่างปลอดภัยแล้ว ควรจัดอบรมการขับขี่ยานพาหนะอื่น ๆ เช่น รถจักรยานยนต์ เจ็ตสกี ฯลฯ ที่ได้มาตรฐานและพอเพียง รวมถึงมีการสวมใส่อุปกรณ์ เช่น หมวกกันน็อก หรือเสื้อชูชีพ ระหว่างการขับขี่ด้วย

3.4.4 ความร่วมมือระดับท้องถิ่น

เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงเสมอ คือ ความร่วมมือจากองค์การปกครองและหน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน โดยดำเนินการควบคู่กับนโยบายของรัฐบาลในส่วนกลาง

3.4.5 กองทุนนักท่องเที่ยวประสบอุบัติเหตุ

การเกิดอุบัติเหตุเป็นสิ่งที่ป้องกันอย่างครบถ้วนและครอบคลุมได้ยาก ในการนี้เพื่อเป็นการปิดช่องว่างในการที่รัฐบาลต้องหางบประมาณมาดูแลนักท่องเที่ยวที่ประสบอุบัติเหตุในประเทศไทย รัฐบาลอาจพิจารณาหาแหล่งทุน เช่น อาจพิจารณาแบ่งมาจากภาษีที่เก็บจากการท่องเที่ยวเพื่อมาใช้รักษาพยาบาลนักท่องเที่ยวที่ประสบอุบัติเหตุ

3.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่เมืองรองและในทุกฤดูกาล

ที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวมักเลือกเที่ยวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก ซึ่งประกอบด้วยกรุงเทพมหานคร และอีก 21 จังหวัด¹⁵ โดยประเทศไทยมีช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวมักเดินทางมาเที่ยวระหว่างเดือนตุลาคม-เมษายน การท่องเที่ยวแบบกระจุกตัวและกระจุกช่วงเวลาในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้เกิดความแออัดในสถานที่ท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และปัญหาการกระจายรายได้ด้านการท่องเที่ยวประเทศไทยได้เร่งพัฒนามาตรการหลายประการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบกับภายหลังการระบาดของโรคโควิด-19 มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการทำงาน

¹⁵ เมืองท่องเที่ยวหลัก ประกอบด้วย ปริณมทล 6 จังหวัด คือ นครปฐม นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และปทุมธานี และ 15 จังหวัดที่มีผู้มาท่องเที่ยวสูงสุด ได้แก่ ชลบุรี ภูเก็ต เชียงใหม่ นครราชสีมา กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง สงขลา เพชรบุรี กระบี่ สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ ขอนแก่น พังงา และสระบุรี

การเรียน และการท่องเที่ยวในรูปแบบ work from home รวมถึงการศึกษาแบบ home school จึงถือเป็นปัจจัยเอื้อต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวในระบบดังกล่าวมาท่องเที่ยวระยะยาวในประเทศไทย

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2567 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบต่อมาตรการส่งเสริมมาตรการการตรวจลงตราเพื่อกระตุ้นและฟื้นฟูการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของไทย โดยได้กำหนดรายชื่อประเทศและดินแดนที่ได้รับสิทธิยกเว้นการตรวจลงตราที่สามารถพำนักในประเทศไทยไม่เกิน 60 วัน (ผ.60) เพื่อการท่องเที่ยว การติดต่อธุรกิจ และการติดต่อประสานงานระยะสั้น 93 ประเทศ/ดินแดน ปรับปรุงรายชื่อประเทศและดินแดนที่ได้รับสิทธิตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (VOA) จำนวน 31 ประเทศ/ดินแดน กำหนดประเภทการตรวจลงตราประเภทใหม่ Destination Thailand Visa (DTV) สำหรับคนต่างด้าวที่ประสงค์เดินทางเข้าประเทศไทย เพื่อ (1) ท่องเที่ยวและทำงานทางไกลไปพร้อมกัน (workcation) ได้แก่ foreign talent / digital nomad / freelancer (2) ทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ การเรียนมวยไทยและศิลปะป้องกันตัว การเรียนทำอาหาร การเรียนและฝึกซ้อมกีฬา การรักษาพยาบาล การอบรม การสัมมนา และการจัดแสดงศิลปะและดนตรี และ (3) คู่สมรสและบุตรที่ขอด้วยกฎหมายของผู้ถือ DTV ซึ่งมีอายุไม่เกิน 20 ปี บริบูรณ์ มาตรการดังกล่าวช่วยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สามารถพำนักในประเทศไทยได้นานยิ่งขึ้น

ในการนี้ คณะผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางและมาตรการสำหรับส่งเสริมการจัดกิจกรรมและแพ็คเกจทัวร์ที่ตอบสนองวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ ซึ่งไม่ได้จำกัดเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน แต่เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการส่งเสริมประสบการณ์ที่แปลกใหม่ น่าประทับใจ และมีความหลากหลาย รวมถึงเปิดให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตที่น่าสนใจของแต่ละพื้นที่ในประเทศไทย โดยมีแนวคิด 3 ประการที่มุ่งใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเมืองรองและท่องเที่ยวนอกฤดูกาล ประกอบด้วย

1) การส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ที่ลงลึกถึงวิถีของชุมชน (local experience) ให้มีประสบการณ์ตรงในการใช้ชีวิต ภูมิปัญญา ที่สะท้อนเอกลักษณ์และความโดดเด่นของแต่ละพื้นที่ ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ใหม่ที่ไม่มีในเมืองใหญ่ คือ ได้พบเห็นเสน่ห์ที่สวยงามด้านวัฒนธรรม การเดินทางเพื่อผ่อนคลาย ได้เรียนรู้ควบคู่กับความเพลิดเพลิน

2) การร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน ซึ่งจะช่วยต่อยอดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น

3) การเชื่อมโยงหรือท่องเที่ยวในลักษณะคลัสเตอร์ เทียวใน 3-4 จังหวัด หรือ 3-4 ประเทศ ที่เดินทางต่อเนื่องกันได้ ซึ่งจะเพิ่มประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับการเดินทางในแต่ละครั้ง

สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวได้กำหนดแผนกระตุ้นการท่องเที่ยวในจังหวัดเมืองรอง หรือเมืองนำเที่ยว จำนวน 55 จังหวัด ได้แก่

- ภาคเหนือ 16 จังหวัด เชียงราย พิชญ์โลก ตาก เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ สุโขทัย ลำพูน อุตรดิตถ์ ลำปาง แม่ฮ่องสอน พิจิตร แพร่ น่าน กำแพงเพชร อุทัยธานี และพะเยา

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 18 จังหวัด ได้แก่ อุตรธานี อุบลราชธานี หนองคาย เลย มุกดาหาร บุรีรัมย์ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ สุรินทร์ สกลนคร นครพนม ร้อยเอ็ด มหาสารคาม บึงกาฬ กาฬสินธุ์ ยโสธร หนองบัวลำภูและอำนาจเจริญ ในส่วนของภาคกลาง

- ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก 12 จังหวัด ได้แก่ ลพบุรี สุพรรณบุรี นครนายก สระแก้ว ตราด จันทบุรี ราชบุรีสมุทรสงคราม ปราจีนบุรี ชัยนาท อ่างทอง และสิงห์บุรี และ

- ภาคใต้ 9 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง สตูล ชุมพร ระนอง นราธิวาส ยะลา และปัตตานี

ทั้งนี้ การสนับสนุนการท่องเที่ยวในลักษณะคลัสเตอร์ก็เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวและการลงทุนลงไปสู่ชุมชน และพื้นที่อื่น ๆ เพิ่มขึ้น ที่จะช่วยสร้างรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชน

จากการวิจัยเรื่องแนวทางส่งเสริมท่องเที่ยวเมืองรอง จาก Mobility data¹⁶ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจาก Mobility Data Dashboard ซึ่งเจาะลึกข้อมูลการท่องเที่ยวภายในประเทศผ่านข้อมูลโทรศัพท์มือถือเสนอแนวทางเพื่อแก้ปัญหาการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในเมืองหลัก และสนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองรองต่าง ๆ ดังนี้

1) การส่งเสริม micro tourism หรือการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบเข้าไปเย็นกลับ ในระยะการเดินทางประมาณ 150 กิโลเมตร หรือใช้เวลาเดินทางราว 1-2 ชั่วโมง ซึ่งมีแนวโน้มเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งในกลุ่มครอบครัว กลุ่มวัยทำงาน และกลุ่มวัยเกษียณอายุ

การพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ เกษตรกรและผู้ผลิตรายย่อยสามารถร่วมกันพัฒนา กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตผลผลิตและสินค้าของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ เปิดโอกาสให้เกิดการบริโภคสินค้าและบริการที่เกิดจากทรัพยากรในพื้นที่ และสร้างรายได้เสริมจากท่องเที่ยวให้กับเกษตรกรและผู้ผลิต โดยใช้สถานที่และอุปกรณ์ที่เกษตรกรและผู้ประกอบการมีอยู่เดิมมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อลดต้นทุน ดังมีตัวอย่าง เช่น เวิร์คช็อปเรียนรู้การทำหัตถกรรมพื้นบ้าน การเที่ยวชมชุมชนเกษตรกรรมร่วมกับไกด์ท้องถิ่น การทดลองทำอาหารพื้นถิ่น การร่วมเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น

¹⁶ Design for Creative Economy Lab, แนวทางส่งเสริมท่องเที่ยวเมืองรอง จาก Mobility data ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เที่ยวไทยเติบโตยั่งยืน, (ออนไลน์), 2565, แหล่งที่มา: <http://www.dce.arch.chula.ac.th/dtac/> (10 สิงหาคม 2567)

2) การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบค้างคืนเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ (experience-based overnight tourism)

การเพิ่มเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวจะส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวและเพิ่มโอกาสในการบริโภคสินค้าและบริการในท้องถิ่น ที่จะช่วยกระจายรายได้ให้กับผู้ประกอบการและชุมชน สำหรับกลุ่ม workation ซึ่งเป็นกลุ่มพำนักระยะยาวในรูปแบบทำงานพร้อมท่องเที่ยว ชุมชนอาจจะเสนอกิจกรรมที่สร้างผลกระทบเชิงบวกให้กับชุมชน เช่น การเข้าร่วมเทศกาล การร่วมกิจกรรมบูรณะอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ การร่วมปลูกและดูแลป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมต่างถิ่น (cultural exchange) และการสร้างกลุ่มผู้สนับสนุน (fanbase) สำหรับสินค้าและบริการของท้องถิ่นในระยะยาว

3) การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบกลุ่มจังหวัด (tourism cluster)

ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างกลุ่มจังหวัดเมืองรองที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเยือนแบบต่อเนื่อง โดยกลุ่มจังหวัดร่วมกันพัฒนากิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยว โดยสร้างเรื่องราว (storytelling) เช่น โครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมบนเส้นทางสายเกลือใน 3 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดสกลนคร บึงกาฬ และนครพนม

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองรองอย่างยั่งยืนดังแนวทางข้างต้น การผลักดันการท่องเที่ยวเมืองรองนั้นยังต้องมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน คณะผู้ศึกษา จึงมีข้อเสนอเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ดังนี้

1) พัฒนาและยกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยวตลอดเส้นทางอย่างครบวงจรด้วยรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ที่หลากหลาย ผ่านการสื่อสารที่เข้าถึงง่ายและน่าสนใจ โดยแสดงถึงเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวของท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสัมผัส เรียนรู้ และลงมือทำ

2) ควรจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ โดยบูรณาการการส่งเสริมและพัฒนาการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลักสู่เมืองรอง เพื่อสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว รวมถึงจัดสรรงบประมาณด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวเมืองรองให้ครอบคลุมและทั่วถึง เพื่อพัฒนากิจกรรมที่เชื่อมต่อระหว่างต้นทางหรือปลายทางห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความพร้อมและความแตกต่าง ทางศักยภาพของเมืองรอง

3) เชื่อมโยงและบริหารจัดการระบบคมนาคมทุกประเภทให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงเครือข่ายพันธมิตรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4) ประเมินความพร้อมของเมืองรองด้านการตลาดโดยการประเมินศักยภาพชุมชน จากการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาธุรกิจ การท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

5) ทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับของแต่ละพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน และความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการลงทุนของนักท่องเที่ยวต่างชาติในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

6) ควรส่งเสริม ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นคุณมีลักษณะเด่นในแต่ละพื้นที่ของเมืองรอง โดยให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อการใช้เนื้อหา (content) เพิ่มคุณค่าและความน่าสนใจให้กับพื้นที่ มีการกำหนดเรื่องราวที่จะช่วยเสริมจุดเด่นของเมืองรอง พร้อมออกแบบกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละชุมชน มุ่งนำเสนอประสบการณ์ต่อยก้าการรับรู้เอกลักษณ์เมืองรอง ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยว และเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยว ที่จะนำไปสู่การบอกต่อ ขณะที่เมืองรองที่มีภาพลักษณ์ดีอยู่แล้ว เมืองรองนั้นต้องรักษาภาพลักษณ์ที่ดีไว้ และพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

7) พัฒนาการบริการด้านข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มนักท่องเที่ยว เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ที่เข้าใจง่าย มีการนำเสนอภาพอินโฟกราฟิกที่น่าสนใจในภาษาของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถวางแผนการเดินทางที่สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ ทั้งในเรื่องของภาษาและวัฒนธรรม

8) ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้รองรับและสนับสนุนภาคการท่องเที่ยว โดยเพิ่มความปลอดภัยและมั่นใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยแก่นักท่องเที่ยวด้วยการปรับปรุง พัฒนา ยกระดับมาตรการ วิธีการ และการดำเนินการด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ทั้งการบริการด้านที่พัก ระบบขนส่งสาธารณะ และระบบสื่อสารที่ได้มาตรฐาน โดยผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ ต้องสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว โดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การทำกิจกรรม ตลอดจนความรู้สึกของนักท่องเที่ยวด้วย โดยกระบวนการดังกล่าวนี้จะช่วยส่งเสริมให้ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับมีความชัดเจน จนเกิดเป็นภาพลักษณ์และภาพจำของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ และนำไปสู่ความตั้งใจที่จะบอกต่อ เที่ยวซ้ำ หรือความภักดีของนักท่องเที่ยว ในที่สุด สำหรับภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับปรุง และพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะให้เอื้ออำนวย และครอบคลุมเส้นทางการเดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก หรือการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่แหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง เพื่อช่วยกระจายประโยชน์จากการท่องเที่ยวเมืองหลักไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง เพื่อให้ชุมชน ได้รับประโยชน์ในวงกว้างขึ้น และนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ท่องเที่ยวที่แปลกใหม่และหลากหลาย

ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่จะได้รับเมื่อการท่องเที่ยวเมืองรองพัฒนาได้อย่างยั่งยืนตามแนวทางนี้ คือ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การบริหารจัดการร่วมกันของทุกภาคส่วน เปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว และเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพและเพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการ โดยเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และอัตลักษณ์วิถีไทย ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมในทุกภาคส่วน

ดังนั้น การประเมินความพร้อมของเมืองรองและชุมชนเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้ความต้องการด้านการตลาดสามารถดำเนินไปอย่างสมดุลกับความพร้อมด้านอุปทาน โดยการประเมินศักยภาพชุมชนควรมีการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อคัดกรองชุมชนที่พร้อมในการส่งเสริมซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3.6 การส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ จะมีช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวน้อย ซึ่งอาจเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงด้านฤดูกาล เช่น ช่วงฤดูฝน หรือเป็นช่วงเวลาหลังวันหยุดยาว หรือหลังช่วงปิดเทอมการศึกษา ข้อดีของการท่องเที่ยวในช่วงดังกล่าว คือ การที่นักท่องเที่ยวสามารถหลีกเลี่ยงความแออัดสามารถใช้เวลาท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนได้โดยไม่ต้องเร่งรีบ ส่งผลให้ได้ชื่นชมความสวยงามของพื้นที่ ได้ชิมอาหารท้องถิ่น และเรียนรู้วิถีชุมชนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ลักษณะการท่องเที่ยวแบบนี้เหมาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สามารถบริหารเวลาได้โดยอิสระ เช่น กลุ่มทำงานที่บ้าน กลุ่ม digital nomad กลุ่มผู้เกษียณอายุ

การนำเสนอกิจกรรมและแพ็คเกจทัวร์สำหรับกลุ่มดังกล่าวควรเน้นกิจกรรมที่ได้มีส่วนร่วมกับชุมชน ได้ชื่นชมธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการท้องถิ่นอาจนำเสนอส่วนลดหรือสิทธิพิเศษในการท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาล เพื่อดึงดูดและกระจายนักท่องเที่ยวไปในทุก ๆ ช่วงเวลาของปี ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและชุมชนมีรายได้ต่อเนื่องทั้งปี อย่างไรก็ตาม ธรรมชาติที่ช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวเป็นช่วงที่มีความเปลี่ยนแปลงของอากาศสูง ควรมีการจัดทำระบบการเฝ้าระวัง การเตือนภัย เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

บทที่ 4

การนำแนวทางแก้ไขภัยสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวจีน พบว่า ความท้าทายที่สำคัญที่สุด คือนิยามและสถิติเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่มีอยู่ไม่เอื้อต่อการทำความเข้าใจในเชิงลึกต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจีนในปัจจุบันซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่ม การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและการลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ การขาดเครือข่ายและมาตรการที่มุ่งสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวเมืองรอง

เพื่อแก้ไขปัญหาและความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและทำให้การท่องเที่ยวตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ประเด็นที่รัฐบาลไทยควรให้ความสำคัญ ดังนี้

4.1 ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการทันที

4.1.1 การปิดช่องว่างด้านความมั่นคง

เพื่อปิดช่องว่างด้านความมั่นคงซึ่งเป็นผลมาจากนโยบาย visa free ของรัฐบาล ควรพัฒนาระบบ Electronic Travel Authorization (ETA) สำหรับกลุ่มคนต่างด้าวที่ได้รับสิทธิยกเว้นการตรวจลงตราและนำมาใช้ในโอกาสแรก

4.1.2 ข้อมูลและสถิติที่แม่นยำและเชื่อถือได้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องศึกษาว่า นักท่องเที่ยว ประกอบด้วยกลุ่มใดบ้างและแต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมเช่นใด เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดนโยบายสำหรับการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจากต่างประเทศ

4.1.3 การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

นวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ สามารถช่วยลดการใช้ดุลพินิจ ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การคอร์รัปชันและการติดสินบนได้ ในกรณีนี้ หากปล่อยทิ้งไว้ การรั่วไหลของรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ โดยเฉพาะการสูญเสียรายได้ทางภาษีของประเทศไทยก็จะสูงขึ้นด้วย

4.1.4 กลไกประสานงานด้านกงสุลและการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับต่างประเทศ

ควรจัดตั้งกลไกการประชุมหารือด้านการกงสุลและการท่องเที่ยวไทยกับประเทศที่เป็นแหล่งนักท่องเที่ยวสำคัญ เช่น จีน อินเดีย ญี่ปุ่น รัสเซีย โดยควรพิจารณากำหนดในวาระการ

ประชุม ประเด็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างกัน มาตรฐานที่เกี่ยวข้องสำหรับการท่องเที่ยว และ มาตรฐานการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวของกันและกัน ทั้งนี้ ข้อริเริ่มและมาตรฐานที่มาจาก กลไกข้างต้น ควรนำมาประยุกต์ใช้เป็นมาตรฐานกลางสำหรับการท่องเที่ยวของไทย

4.2 ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการในระยะต่อไป

4.2.1 แผนงานที่ครอบคลุมและเป็นรูปธรรม

รัฐบาลไทยควรพิจารณาตั้งคณะทำงานระดับชาติที่มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานราชการ (กระทรวงการท่องเที่ยว กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตม.)) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากทุกภาคส่วน (ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม) เพื่อร่วมกันศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว พร้อมกำหนดแนวทางแก้ไขที่ครอบคลุมและเป็นรูปธรรม รวมถึงร่วมกำหนดรายละเอียดระบบนิเวศน์ ที่ดีและแนวทางที่จะส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องยนต์พัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ เพื่อให้สามารถรับทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างตรงจุด และมีประสิทธิภาพ ควรมีการพิจารณาพัฒนาระบบการประเมินความพึงพอใจและให้ความเห็นทาง อิเล็กทรอนิกส์ต่อสถานที่ราชการ สถานที่ท่องเที่ยว โรงแรม และธุรกิจต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวมี ปฏิสัมพันธ์ด้วยตลอดการเดินทาง ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและ การพัฒนาการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของหน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการ และผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง

4.2.2 นักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

ความกินดีอยู่ดีและการพัฒนาการด้านเทคโนโลยีและเส้นทางคมนาคม ทำให้เกิด นักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่มีนิยมการท่องเที่ยวด้วยตัวเองหรือในกลุ่มขนาดเล็ก¹⁷ ซึ่งต้องการ ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายและให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ความกินดีอยู่ดี (wellness) ประสบการณ์ที่แปลกใหม่ วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่น รวมถึงใช้ เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยในการวางแผนท่องเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวต้องปรับตัวและยกระดับกิจการเพื่อรองรับพัฒนาการข้างต้น

4.2.3 ความยั่งยืนของทรัพยากรการท่องเที่ยว

เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลไทยต้องสนับสนุนการบริหาร จัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ซึ่งให้ความสำคัญกับการเติบโตบนความสมดุลทาง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการพัฒนาแนวทางลดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวใน

¹⁷ ในอดีตการท่องเที่ยวจะเน้นรูปแบบทัวร์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มคนขนาดใหญ่

พื้นที่ท่องเที่ยวหลักและกระจายนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ท่องเที่ยวรองที่มีศักยภาพ โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจนและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความต้องการที่หลากหลายยิ่งขึ้น

4.2.4 มาตรการสนับสนุนการท่องเที่ยว

เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ ๆ ได้สะดวกและง่ายขึ้น หน่วยงานภาครัฐและหุ้นส่วนภาคเอกชนและภาคประชาสังคมต้องร่วมมือกัน (1) พัฒนารฐานข้อมูลทางการท่องเที่ยวที่น่าเชื่อถือ ทันสมัยและเข้าใจง่าย ซึ่งจะช่วยการวางแผนและการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว (2) เตรียมพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ศักยภาพสูง (3) การสนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว เช่น app ในโทรศัพท์ที่สามารถแปลภาษาจีนเป็นไทยได้ในทันที เพื่อรองรับความต้องการในรูปแบบต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว และ (4) ยกกระดับรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยรวมถึงการเตรียมความพร้อมรองรับปัญหาและวิกฤตทางการท่องเที่ยว เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การก่อการร้าย และวิกฤตการณ์ทางการเมือง เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปในภาพรวม

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศ บนพื้นฐานแนวคิด (1) “สานต่อ” การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อุตสาหกรรม ประเพณีวิถีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติ และความเป็นคนไทยมาผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมสมัยใหม่ (2) “ปรับฐาน” อุตสาหกรรมและบริการต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการปรับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ และอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงทำการปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดของอนาคต

การท่องเที่ยวเป็นประเด็นสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 สอดคล้องกับสามหลักการข้างต้นเป็นอย่างดี โดยมีศักยภาพที่จะกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ส่งเสริมการขยายฐานรายได้ และการจ้างงานใหม่ เพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุน ยกกระดานการกินดีอยู่ดีและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว รายงานฉบับนี้ จึงวิเคราะห์ศึกษาปัญหาพร้อมเสนอแนวทางในการปิดช่องว่างและความท้าทายที่การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเผชิญอยู่ โดยเน้นการปิดช่องว่างด้านความมั่นคง การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ แผนงานที่ครอบคลุมและเป็นรูปธรรม โดยใช้นวัตกรรม เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่และนักท่องเที่ยวคุณภาพ องค์กรที่ดี ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ การมีสถิตินักท่องเที่ยวที่สามารถแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดเป้าหมายและทำงานอย่างมีเอกภาพ

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. พระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ.2522. [ออนไลน์]. 2022

แหล่งที่มา: [https://www.mots.go.th/download/article/](https://www.mots.go.th/download/article/article_20150303145457.pdf)

[article_20150303145457.pdf](https://www.mots.go.th/download/article/article_20150303145457.pdf) [2 กันยายน 2567].

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2562-2566 (Tourism Statistics 2017-

2020). [ออนไลน์]. 2566. แหล่งที่มา: <https://mots.go.th/news/category/411> [27

สิงหาคม 2567].

กรมประชาสัมพันธ์. มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน. Sawasdee Thailand.

[ออนไลน์]. 2023. แหล่งที่มา: [https://thailand.go.th/issue-focus-](https://thailand.go.th/issue-focus-detail/001_04058?hl=th)

[detail/001_04058?hl=th](https://thailand.go.th/issue-focus-detail/001_04058?hl=th) [12 สิงหาคม 2567].

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. รายงานสรุป

การจัดการทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://www.mots.go.th/download/article/](https://www.mots.go.th/download/article/article_20211001101334.pdf)

[article_20211001101334.pdf](https://www.mots.go.th/download/article/article_20211001101334.pdf) [27 สิงหาคม 2567].

คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งชาติ. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-

2570). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://planning.dusit.ac.th/main/wp-](https://planning.dusit.ac.th/main/wp-content/uploads/2023/060/แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ-ฉบับที่-3.pdf)

[content/uploads/2023/060/แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ-ฉบับที่-3.pdf](https://planning.dusit.ac.th/main/wp-content/uploads/2023/060/แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ-ฉบับที่-3.pdf) [13

สิงหาคม 2567].

ฐานเศรษฐกิจ. วิสัยทัศน์ รมว. เสริมศักดิ์ ปุ่มท่องเที่ยวต่อยอดกีฬา ต้นรายได้ 3.5 ล้านล้าน.

[ออนไลน์]. 18 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา:

www.thansettakij.com/business/tourism/596344 [14 สิงหาคม 2567].

ผู้จัดการออนไลน์. ปักหมุดเที่ยวไทย “10 จุดเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวจีน” ต้อนรับทัวร์จีนหลัง

โควิด. [ออนไลน์]. 3 มกราคม 2566. แหล่งที่มา:

<https://mgronline.com/travel/detail/9660000000375> [27 สิงหาคม 2567].

ราชกิจจานุเบกษา. ประกาศกระทรวงมหาดไทย. เรื่อง การกำหนดรายชื่อประเทศและดินแดนที่ผู้ถือ

หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการ

ชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว ทำงานหรือการติดต่อธุรกิจระยะสั้นได้รับการยกเว้นการตรวจ

ลงตรา และให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินหกสัปดาห์ เป็นกรณีพิเศษ. [ออนไลน์] 15 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/37563.pdf> [14 สิงหาคม 2567].

Design for Creative Economy Lab. แนวทางส่งเสริมท่องเที่ยวเมืองรอง จาก Mobility Data หนุณยุทธศาสตร์เที่ยวไทยเติบโตยั่งยืน. [ออนไลน์]. 2565. แหล่งที่มา: <http://www.dce.arch.chula.ac.th/dtac> [7 สิงหาคม 2567].

The Standard. ทัวร์จีนศูนย์เหรียญแบบใหม่ ใช้νομินีเปิดบริษัท จ้างไกด์ไทยไปนั่งเฉย ๆ ใช้ไกด์จีนนำเที่ยวแทน. [ออนไลน์]. 2024. แหล่งที่มา: <https://thestandard.co/new-zero-dollar-tours> [14 สิงหาคม 2024].

เอกสารภาษาอังกฤษ

Mckinsey & Company Travel Logistics & Infrastructure. Outlook for China Tourism 2023: Light at the End of the Tunnel. [Online]. 2023. Available from: www.mckinsey.com/industries/travel-logistics-and-infrastructure/our-insights/outlook-for-china-tourism-2023-light-at-the-end-of-the-tunnel# [2024, August 14].

UNWTO. International Recommendations for Tourism Statistics 2008. [Online]. 2008. Available from: <https://www.unwto.org/tourism-statistics/on-basic-tourism-statistics-irts-2008> [2024, September 2].

Yongguang Zou and Qionglei Yu. Sense of Safety toward Tourism Destinations: A Social Constructivist Perspective. *Journal of Destination Marketing & Management*. [Online]. 2022. Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212571X22000208> [2024, August 12].

คณะผู้จัดทำ

สำนักนายกรัฐมนตรี

1. นางสาวปภาภรณ์ ชุณหะวัณชัย

ผู้อำนวยการ กอง 1 สำนักงาน ป.ย.ป.

กระทรวงการคลัง

2. นางสาวจันทร์สม เป็นตาธรรม

ธนาภิบาลพื้นที่เชียงราย กรมธนารักษ์

3. นายพิรกานต์ บูรณากาญจน์

ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรกรุงเทพ กรมศุลกากร

4. นางสรรค์ศุภา คล้ายสุบรรณ

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมศุลกากร

5. นางสาวอรัญญา ยรรยงเมธ

ผู้อำนวยการกองสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กระทรวงการต่างประเทศ

6. นางสาวนรดี ตันตระมงคล

รองกงสุลใหญ่ สกญ. ณ นครหนานหนิง

7. นางสาวราทิพย์ ศุภขวโรจน์

ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ สำนักบริหารการคลัง

สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

8. นางสาวนิโลบล พิมพ์ดี

รองกงสุลใหญ่ สกญ. ณ เมืองเซี่ยเหมิน

9. นางสาววรรรัตน์ พิริยานสรณ์

รองกงสุลใหญ่ สกญ. ณ นครซีอาน

10. นางสาวพอพจน์ ช้างเยาว์

รองกงสุลใหญ่ สกญ. ณ นครกว่างโจว

11. นายปลิวี ตรีภุณาสวัสดิ์

อัครราชทูตที่ปรึกษา คผถ. ณ นครเจนีวา

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

12. นางนันทน์ดดา ฤทธิมนตรี

ผู้อำนวยการกองพัฒนานโยบายและนวัตกรรมทางสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

13. นายคีตวุฒิ นับแสง

ผู้ตรวจราชการกรม กรมส่งเสริมสหกรณ์

กระทรวงพาณิชย์

14. นางสาวนวรรตน์ ตันกมลასัน

ผู้เชี่ยวชาญด้านลิขสิทธิ์ (นักวิชาการพาณิชย์เชี่ยวชาญ)

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

กระทรวงยุติธรรม

15. นายฐิติพันธุ์ มนูญทรัพย์

ผู้บัญชาการเรือนจำกำแพงเพชร กรมราชทัณฑ์